

Partnereink a kora gyermekkori hátránykompenzációban

- rövid interjúk korai képesség gondozást támogató programokat megvalósító vidéki civil szervezetekkel a koronavírus járvány idején

A **Kárpátok Alapítvány** 2018-ban indította el "Roma gyerekek korai képesség gondozásához szükséges helyi kapacitások fejlesztése" elnevezésű programját, amelynek keretében évente 12-13 civil szervezettel dolgozik partnerségben. Amely szervezetek számára pénzügyi támogatást nyújt projektjeik lebonyolításához, valamint szakmai fejlődésük érdekében képzéseket, tanulmányutakat szervezünk, és szakmai tanácsadásban részesítjük az érdeklődőket.

A program közel 300-400 nehéz körülmények között élő, hátrányos helyzetű településen vagy településrészen élő 8 év alatti kisgyermek korai képesség gondozásához járul hozzá évente.

A korai képesség gondozás a hátrányos helyzetből, a szegénységből, a szülők alacsony iskolai végzettségéből eredő lemaradásokat és hiányokat igyekszik kompenzálni azzal, hogy komplex szemlélettel és szolgáltatásokkal megteremti a megfelelő fejlődéshez, a képességek és készségek kibontakoztatásához és gondozásához szükséges feltételeket, körülményeket a kisgyerekek és szüleik számára.

A támogatott projektek keretében olyan rendszeres készségfejlesztő programokat, kirándulásokat, tábortokat szerveznek a gyerekeknek, amelyek számukra egyáltalán nem vagy alig érhetőek el ezekben a vidéki térségekben. Emellett az érintett szülők gyermek gondozással kapcsolatos információkhoz és szolgáltatásokhoz jutását segítik elő, illetve a romákkal szemben fennálló kirekesztő sztereotípiák oldásán dolgoznak a megvalósítók.

Ezzel a kiadvánnyal a célunk, hogy bemutassunk néhány olyan helyi partnerünket, civil szervezeteket, akikkel immár több mint harmadik éve dolgozunk együtt az északkelet-magyarországi térségben a hátrányos helyzetű gyerekek kora gyermekkori fejlesztése, hátránykompenzációja érdekében.

Megkérdeztük ezen együttműködő szervezeteket, hogyan tudják a járványhelyzet okozta krízisben is végezni a munkájukat, és hogy mit gondolnak arról, miért fontos a szegénységben élő gyermekek korai képesség gondozásának támogatása.

2020. Eger

A XXI. SZÁZADI ROMA NŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK TAGJAIVAL BESZÉLGETTÜNK

Mivel foglalkozik a szervezetetek?

Egyesületünk a roma és nem roma nők jogainak és társadalmi érdekeinek képviselését segíti, elősegíti közéleti szerepvállalásukat és családjuk életminőségének javítását. Célunk az előítéletek csökkentése és az integráció elősegítése, alaptevékenységeink közé tartozik a közösségszervezés, közösségfejlesztés, érdekképviselet, érdekérvényesítés, és roma hagyományok, kultúra őrzése, ápolása. Közel négy éve dolgozunk aktívan Nyíregyházán, első-sorban Jósavárosban. Csapatunk 18 főből áll, akik nem csak nők, és romák, hanem férfiak és nem romák is. Igazán színes, lelkes csapat vagyunk, önkénteseink száma 19 fő, akik leginkább középiskolás, roma származású diákok és munkanélküli roma asszonyok. Célunk, hogy aktivizáljuk és képessé tegyük (elsősorban a roma származású) nőket, asszonyokat a minél aktívabb közéleti szerepvállalásra. A **Kárpátok Alapítvány** által támogatott projektünk keretein belül a jósavárosi kisgyermek részére szervezünk heti rendszerességgel fejlesztő foglalkozásokat.

Miért fontos a korai képességgondozás a hátrányos helyzetű gyermekek és szülei esetében?

„Azért fontos mihamarabb (már akár a magzati időszakban) elkezdni a gyermekek fejlődésének támogatását, hogy a szülő minél hamarabb szembesülhessen a gyermeke esetleges készség, képesség hiányával, ezáltal minél hamarabb tudjon szakemberhez fordulni, és korrigálni, amit szükséges. Így mire közösségbe kerül a gyerek (főleg iskolába), könnyebben veheti az akadályokat és tudja tartani a tempót a társaival, ne éljen meg kudarcokat pusztán a hátrányból fakadó lemaradása miatt. Ha a szülő is megfelelő tudással rendelkezik a képességgondozásról, akkor az elsajátított tudást otthon is tudja alkalmazni a gyermekein. Ez azért is fontos, hogy szorosabb kapcsolat alakuljon ki anya és gyermeke között.” – **Makula Réka, az egyesület elnöke**

„Fontos, hogy már most segítsük a gyerekeket, szülőket, hogy a gyerekek megfelelően fejlődjenek. Különböző játékokkal, aktivitásokkal segítünk elsősorban, amelyek segítik a finommotorikát, a szem-kéz koordinációt és a vizumotoros területeket. Mivel a szülők is jelen vannak a foglalkozásokon, át tudják venni a technikákat és otthon is tudják azokat a gyerekeikkel játszani, gyakorolni.” – **Szabó Bettina, egyesületi tag**

„Tapasztalataim szerint még a középosztálybeli szülők is sokszor elbizonytalanodnak a gyermeknevelés során. A szegénységben élő /cigány gyerekek többsége eleve hátrányos helyzetből indul, hiszen szülei legtöbbször nem rendelkeznek megfelelő pozitív példával, gyakorlatokkal a helyes neveléssel, gyermekgondozás-sal kapcsolatosan. Nem elég, ha egy szülő csak 'szereti' gyermekét, tudni kell az életkorának megfelelő fejlődést is biztosítani, elősegíteni számára. Rendszerességet kell kialakítani a gyermek és a család életében, hogy a legalapvetőbb emberi szükséglet, a biztonság ki legyen elégítve. Ebben van nagy szerepe a **Szirom** játszóházunknak. Biztonságos környezet, elfogadó és felkészült munkatársak. Nem csak a gyermekekkel foglalkozunk, hanem a szülőkkel is, roma nőkként példát mutatva, tanácsot adva, bevonva őket a fejlesztő játékokba, megismertetve velük a gyermekek fejlesztésének folyamatát. És nem utolsósorban, lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy megoszthassák egymással, velünk és szakemberekkel a saját tapasztalataikat.” – **Csikósné Julika, egyesületi tag**

Miben segítetek még?

Mindannyian úgy gondoljuk, hogy szükség van a szülők ismeretének, tudásának folyamatos bővítésére. A korai képességgondozás mellett nagyon fontos az önképzés. Annak a szülőnek az esetében, aki önmagával nincsen kibékülve, nem jár közösségbe, kisebbségi érzete van, depressziós, munkanélküliséggel küzd, nem tud önéletrajzot írni, nem mer segítséget kérni, vagy nem ért a számítógéphez – és még sorolhatnánk - nagy a valószínűsége, hogy a gyermeke(i) fogják meginni mindennek a levét. Hiszen a mindennapos gondok felemésztik a szülőt, és nagy valószínűséggel már nem jut elegendő energiája a valódi anya/ apa szerepére. Fontos, hogy a szülőket is meg kell tanítani a közös szabályok betartására, pl.: pontos időben érkezem, hogyan jelenek meg egy közösségben, hogyan kommunikálok felnőttekkel, gyerekekkel, a rám bízott feladatot időben elvégzem, stb. Hiszen amíg a szülő ezeket a szabályokat, nem sajátítja el, addig a gyermeke sem fogja tudni, hiszen a szülő mintaként szolgál számára.

Akikkel véleményünk szerint érdemes együttműködni: munkaügyi központ, képző intézmények, mediátorok, pszichológusok, családsegítő szolgálat, gyermekvédelmi központ, pedagógusok. Jelen projektünkbe bevontunk családsegítő szakembert, védőnőt, a Jóságosban működő Baba-mama klubot, akikkel eredményesen működünk együtt. A szülők képzését és elhelyezkedését segíti az internetes állás és tanfolyam keresési szolgáltatásunk. Programunk azzal, hogy mindig azonos időpontban várja a gyerekeket, rendszerességet visz a családok életébe.

Próbálunk otthonra is szabályokat ajánlani a szülőknek, hogy a mindennapokban is mindennek legyen meg az ideje (ébredés, reggeli, játékos fejlesztés, séta, és nem utolsó sorban az esti lefekvés, lehetőleg mindig azonos időben). A rendszeresség és a szabálytudat kialakítása könnyebbé teszi a gyermek beilleszkedését a bölcsődébe, óvodába, iskolába. Jobban meg tud felelni az ottani elvárásoknak, nem kudarcokkal fog szembesülni, hanem sikerélményekkel. Ezáltal a többségi társadalom esetlegesen ellenséges viselkedése nem az oly tipikus reakciókat váltja ki a roma gyerekekből, mint a magába fordulás vagy az agresszió, hanem éppen a megfelelni vágyást, a bizonyítás akaratát ébreszti fel bennük.

De természetesen a karitatív szervezetek, és egyéb civil szervezetek közreműködésére is nagy szükség van most. Jósaváros területén körülbelül 25 civil szervezet van jelen, ebből egy, akik romákkal, szegényekkel, Toronyházban élőkkel foglalkoznak, ezek vagyunk mi. Mi, a projektbe bevont családokat a fent említett módon segítjük (oktatás, csomag), valamint továbbra is kereshetnek bennünket önéletrajzírás, vagy munkakeresés kapcsán. Illetve bekapcsolódunk minden olyan kezdeményezésbe, amely által segíteni tudjuk a helyi családokat, gyerekeket.

Számotokra miért fontos ez a munka?

„Nagyon szeretek gyerekekkel foglalkozni, és szívemen viselem a gyerekek helyzetét, fontos, hogy még ebben a mindenki számára nehéz időszakban is gyerekek lehessenek a gyerekek, és játszhassanak, alkotassanak, beszélgethessenek a szüleikkel.” – **Szabó Bettina, egyesületi tag**

Milyen főbb problémákkal szembesültök most a munkátok végzése során a járvány következtében?

Azt gondoljuk, hogy ezen időszak alatt az egyik legnagyobb probléma, hogy meg kellett szakítanunk a rendszeres, személyes találkozókat. A családok már hozzászoktak ehhez, a hétvégéjüket annak függvényében tervezték. Most mi is áttértünk az online foglalkozásokra, aminek persze örülünk, hiszen, ha csak így is, de megmarad a kapcsolat a családokkal.

A szülők részéről nehézséget okoz a digitális oktatás, az otthontanulás, otthontanítás. A főbb problémák, hogy nincsenek eszközök (számítógép, internet), kicsi lakásban élnek többen, nehéz az iskolás gyermeket segíteni a tanulásban úgy, hogy a kisebb gyerekek tévénak, vagy hangosan játszanak, vagy egyszerűen a szülő nem tud segíteni, mert nem érti a feladatot. Leginkább az anyák tanulnak otthon a gyerekekkel, akik teljesen le vannak terhelve az egyéb háztartási teendőkkel is. Félő, hogy emiatt a gyerekek nagyon lemaradnak. Egyesületünkben emiatt egy szakember segít azoknak a családoknak a tanulásban, akik ezt igénylik. Probléma még a szülők részéről a munkahely elvesztése, az alkalmi bevételek kiesése, vagy, hogy a közmunkások csökkentett 6 órában dolgoznak, így a pénzük is kevesebb lett. Ez feszültséget szül a családokban, amely kihat a gyermekek fejlődésére is. A készség-, képességfejlesztő eszközöknek is híján vannak azok a családok, akikkel dolgozunk. Ezért a Kárpátok Alapítvány támogatásából kreatív eszközökkel igyekszünk segíteni a családokat, minden héten tartós élelmiszert és fertőtlenítő csomagot kapnak, a gyerekek pedig kézműves alapanyagokat, és útmutatót az elkészítéshez.

Hogyan lehetne ezeket a problémákat kezelni?

Úgy gondoljuk, hogy elsősorban a helyi önkormányzat felelőssége, hogy segítse a krízishelyzetbe került családokat.

„Jó látni, hogy rövid 6 hónap után már ügyesebbek, szófogadóbbak a gyerekek. Bízunk bennünk szülők és gyermekek egyaránt. Szívesen vannak velünk, és lelkesen teljesítik a kapott feladatokat – amit nem is feladatként, hanem közös játékként élnek meg.” – **Csikósné Julika, egyesületi tag**

„Hosszú ideje foglalkozom gyerekekkel. Nagyon szeretek köztük lenni, mert akkor elfelejthetem, hogy felnőtt vagyok. Nagyon sokat tanulok tőlük. Sokszor eszembe jut a gyermekkorom, hogy mennyire ingerszegény volt, mennyire örültünk volna a tesókkal, ha lett volna egy ilyen program, ami ingyen van és cigányok is bemehetnek. Úgy gondolom, hogy a romák társadalmi megítélésének, helyzetének javítása szempontjából, nagy szükségünk van a gyerekekre, és a velük folytatott fejlesztő munkára. Hogy megkaphassanak minden segítséget ahhoz, hogy jól teljesíthessenek az iskolában, sikeresek legyenek, lehetőségük legyen lediplomázni, és a későbbiekben képviselni a romák és a szegénységben élők érdekeit, értékeit.” – **Makula Réka, egyesületi elnök**

A TARNAGYÖNGYE EGYESÜLET ELNÖKÉVEL, BOTOSNÉ BENCSIK ENIKŐVEL BESZÉLGETTÜNK

Mivel foglalkozik a szervezetetek?

Heves megyében, Egertől 30 km-re lévő településen, egy kis faluban, Szajlán és azon belül is Ó-Szajlán működik a szervezetünk, a Tarnagyöngye Egyesület. Szerencsére rendelkezésünkre áll egy ingatlan, egy közösségi ház, ahol a helyiek számára tudjuk a programjainkat lebonyolítani, és a fejlesztéseinket végezni. 2013-tól működik az Egyesületünk, és immáron harmadik éve, hogy részt veszünk a Kárpátok Alapítvány „Roma gyerekek korai képesség gondozásához szükséges helyi kapacitások fejlesztése” elnevezésű programjában, mint kedvezményezett szervezet. E támogatásnak köszönhetően a 0-8 éves korú helyi gyerekek számára szervezünk rendszeres fejlődést segítő játékos foglalkozásokat.

Miért fontos a korai képesség gondozás a hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik esetében?

A gyerekek fejlődési üteme egyéni, de az életkoroknak megvannak a fejlődési szabályszerűségei. Ha egy-egy terület elmarad, szakember segítségét kell kérni, hogy hogyan lehet a lemaradást korrigálni. A hátrányos helyzetű családok esetében sok esetben sajnos nem elégséges a szülők tudása, tapasztalata; a hátrányos helyzetű szülők gyakran nem rendelkeznek olyan korábbi tapasztalatokkal, amelyek mintaként szolgálhatnak a gyermeknevelés, gyermekgondozás terén számukra. Ez lehet az oka, hogy sok esetben nem figyelnek fel az elmaradt fejlődési szakaszokra, illetve nehezen találják meg a fejlődést segítő aktivitásokat, amelyek segítségével a gyerekek maguk is behozhatják a lemaradást. Sok esetben a zavartalan fejlődés biztosításához is hiányoznak az eszközeik. Egy kisgyermek fejlődésében nagyon fontos, nagyon sokat számít az első három év, és az annak során kapott gondoskodás, nevelés, fejlesztés, a mozgás, és a közösségi élet is, az óvodára való felkészülés, a „szabályok” tanulása, és az iskolára való felkészülés. Az a cél, hogy már kisgyermekkorban megalapozzuk azokat a készségeket, képességeket, amelyekkel az óvodában és később sikeresebben tudják venni az iskolai akadályokat.

Miben segítetek még?

A szülői szerepük erősítésén, a szülők gyermekgondozás-sal, neveléssel kapcsolatos tudásának bővítésén túl, szeretnénk a szülőket is támogatni saját készségeik, képességeik kiteljesedésének érdekében. Sokat beszélgettünk a programokon részt vevő gyerekek szüleivel, és közösen elhatároztuk, hogy szeretnénk egy varró tanfolyamot indítani a helyi asszonyok számára. Először csak a saját ruháikat tanulják megvarrni, majd egy idő után különböző tárgyakat varrnának, amelyeket el tudnak adni, így jövedelemre tehetnének szert. Mind a szülők, mind a gyermekek esetében fontos az alapvető „szabályok” elsajátítása, mint például kézmosás, fogmosás, a tisztálkodás, a köszönés, az étkezés mikéntje, a közösségi együttlét, együttélés szabályai. Fontos, hogy a gyermekek megtanulják, hogyan alkalmazkodjanak a közösségben viselkedésükkel, hogyan kell közlekedni autóbussszal, vigyázni a saját dolgaikra, és ezt lehetne még hosszasan sorolni. Ez az életben nagyon fontos, mert hosszú távon kihat a gyermekek jövőjére, ami segíti őket a beilleszkedésben, és ami a helyzetük adta hátrányok kompenzálásához is hozzájárul. Ha felnőttek lesznek, szabályok között fognak élni, és ha ezek elsajátítása elmarad, akkor a NAGYBETŰS életben nem fogják tudni megállni a helyüket. Ha kisgyermekként nem sajátítjuk el ezeket az alapvető „szabályokat”, akkor a további életszakaszokban sem fogunk tudni szocializálódni, beilleszkedni, együttműködni, fejlődni, boldogulni.

Milyen főbb problémákkal szembesültök most a munkátok végzése során a járvány következtében?

A legnagyobb problémánk most, hogy nem tudunk személyesen találkozni, közösségi foglalkozásokat tartani. Jelentős probléma továbbá, hogy a szülőknek otthon kell maradni, van, aki nem tud dolgozni menni, van aki már el is vesztette a munkahelyét; a gyerekeknek is gondot okoz a folyamatos otthonmaradás. Egyesületünk próbál minden gyermeknek a tanulásban segíteni, akinek szüksége van rá. Egyrészt eszközökkel tudunk segíteni (vagy kölcsönbe adni az otthoni tanuláshoz szükséges eszközöket) a gyerekeknek és szülőknek. Ha épp szükség van rá, mi biztosítjuk a házi feladathoz szükséges ragasztót, füzetet, filcet, gyurmát, festéket, krepp papírt. Sokszor olyan feladatokat kapnak a gyerekek, amelyekhez ezek szükségesek, pl. építőkökből várat építeni és elküldeni a fotót a tanárnak; és amely eszközök, alapanyagok sok esetben még a középosztálybeli családok háztartásából is hiányoznak. Hogy tudjunk segíteni, mi is több adománykérő levelet küldtünk ki, és jelenleg várjuk a visszajelzéseket.

Hogyan lehetne ezeket a problémákat kezelni?

Azt gondolom, hogy az állam (és intézményei) feladata lenne, hogy segítsen a bajba jutott, nehéz helyzetbe került családokon, illetve az őket támogató civil szervezeteknek. Elsősorban a civil szervezetek azok, akik próbálnak összefogást generálni helyi szinten, gyűjtéseket szerveznek, adományokat kérnek, koordinálnak, hogy segítsék a családokat, gyerekeket.

A készleteink sajnos hamar kimerülnek, hogyan, miből pótoljuk? Sajnos kevesen támogatják a kis településen működő egyesületeket. A problémákkal viszont nekünk kell szembenéznünk, megküzdenünk.

Számokra miért fontos ez a munka?

Számomra nagyon fontos a munkám, 2013-tól dolgozom, ez idő alatt nagyon sok tapasztalatot szereztem, sokat tanultam, harcoltam azért, hogy megbízzanak bennem a helyiek és valóban segíteni is akarok, itt élek ebben a kicsi faluban és nem is szeretnék elmenni, sok hiányosság van és szeretnék tenni ellene. Azért, hogy jobb legyen a családomnak, a rokonaimnak és az ismerőseimnek és mindenkinek. Együtt élünk a faluban és együtt kell elérnünk, hogy ezt a szép falut fellendítsük! Bizalmat szavaztak nekem a helyiek nemrég, így képviselő lehetek a szajlai önkormányzatnál, ezzel megerősítve, hogy van értelme csinálnom, amit csinálok. 2013-ban, amikor elkezdtem, elkezdtünk dolgozni, a falu lakosságának 90%-a nem rendelkezett munkahellyel, vagy közmunkán dolgozott (2013-ban kb. 60 fő dolgozott közmunkán). Jelenleg a falunk 90 %-nak rendes, állandó munkahelye van. És jó érzéssel tölt el, hogy tudom, hogy ehhez a változáshoz nekünk is van közünk, benne van a kezünk, sok családnak segítettünk munkahelyet szerezni, önéletrajzot írni, tanácsot adni, hova menjen, hogyan jelentkezzen; segítettük őket, hogyan és merre induljanak el. A faluban a gyerekeknek szinte csak a közösségi ház van, ahová eljárhatnak hasznos szabadidő-eltöltés céljával, és szeretném, ha ez továbbra is így maradna, eltökéltek vagyunk, hogy ezt a lehetőséget fenntartsuk számukra.

Illetve egyesületünk, közösségi házunk mindenki számára nyitva áll, bármilyen problémával is jelentkezzenek, megpróbálunk, megpróbálok segíteni.

Botosné Bencsik Enikő, egyesületi elnök

AZ ADD A KEZED KH EGYESÜLET ELNÖKÉVEL, KÓKA ÁGIVAL BESZÉLGETTÜNK

Mivel foglalkozik a szervezetetek?

Szervezetünk jó ideje részt vesz a hazai és a nemzetközi társadalmi integrációt elősegítő folyamatokban, kiemelten a roma integrációt elősegítő tevékenységekben. Kiemelt célunk, hogy fejlesztéseink összhangban legyenek a szükségletekkel. Az együttműködés és a közös gondolkodás meghatározó egyesületünk működésében. Programjaink tartalmát valós igények alapján igyekszünk kialakítani úgy, hogy azok reagáljanak a célcsoport problémáira. Fontosnak tartjuk, hogy célcsoportjaink ne csak résztvevői, hanem formálói és aktív alkotói is legyenek programjainknak. Fontos a személyes és autentikus tapasztalatok beépítése programokba, hogy azok valós problémákra, a gyakorlatban jól alkalmazható módszereket, megoldásokat eredményezzenek. Szervezetünk hat éve működtet koragyerekkori fejlesztést segítő programot, ilyen program a jelenleg is működő „A játék mindenkié” elnevezésű projektünk, amelyet Nyíregyháza egyik szegregátumában, a Huszár lakótelepen működtetünk a Kárpátok Alapítvány támogatásának köszönhetően.

Miért fontos a korai képesség gondozás a hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik esetében?

A megalapozó évek kiemelkedően fontosak minden gyermek életében. Az ebben az életszakaszban megszerzett tudások, tapasztalatok illetve annak hiányossága egy életen át meghatároznak bennünket, hosszú távon pedig kihatnak a különböző intézményrendszerekhez fűződő viszonyunkra, óvodai, iskolai eredményeinkre és a munkához való hozzájárulásunkat, hozzáférést és hozzáállásunkat is meghatározzák. A gyermekek fejlődésében kulcsszerepük van a szülőknek, hisz a gyermekek elsődleges szocializációs tere maga a család. Az innen kapott információk formálják, fejlesztik ebben az életkorban gyermekeinket.

A gazdaságilag, társadalmilag hátrányos közösségekben kevés a tárgyi lehetőség, (játék, könyv, stb.), de ugyanannyira hiányzik a tudás, vagy a szülők saját korábbi tapasztalata ahhoz, hogy segítsék gyermekük zavartalan fejlődését. Amennyiben pedig szükséges, a fejlődési lemaradások pótlását segíteni tudják. Ezért nagyon fontos, hogy a kisgyerekes szülők minél több támogatást kapjanak, és megerősödjenek szülői szerepkörükben, hogy ki tudják alakítani az egész család számára nagyon fontos érzelmi és mentális biztonságot, amely számtalan képesség elsajátításának alapja.

Miben segítetek még?

Fontos, hogy a családokat egy segítő társadalmi környezet vegye körül és az az intézményrendszer illetve szervezeti háló, amely közvetlenül dolgozik a hátrányos helyzetű családokkal, részt vegyen egy összehangolt közös gondolkodáson alapuló támogatói folyamatban. A terepen dolgozó civil szervezeteknek fontos feladata szerintünk, hogy egy fajta hidat képezzenek a különböző szereplők között, és segítsenek a valós együttműködések, kommunikációk, megoldások létrehozásában.

Minden életkornak megvan a maga sajátossága, fontos a gyerekek életében például a napirend kialakítása.

Milyen főbb problémákkal szembesültök most a munkátok végzése során a járvány következtében?

A közvetlen kapcsolattartás a munkánk és módszerünk alapja, amely most így nem tud működni. Látjuk a családok elszigetelődését, az információhiányból fakadó bizonytalanságot illetve félelmeket; a digitális oktatás ezekben a közösségekben nem tud működni, hiszen nincs meg a feltételrendszere, az otthoni környezet sok esetben nem alkalmas a folyamatos és egész napos otthontanulásra, a gyerekek nagy részének nincs külön szobája, íróasztala stb.

Miért fontos számodra ez a munka?

Nagyon fontosnak tartom, a koragyerekkori fejlesztés segítését különösen a hátrányos helyzetű családok, gyerekek esetében. Minden gyermek életében fontos és meghatározó időszak ez, az ebben az időszakban megszerzett tudások, tapasztalatok, és élmények egy egész életre meghatározhatnak minket, és jól megalapozhatják az életünk milyenségét. Ugyanakkor ezek hiánya is "ugyanilyen" hatással lehet életünkre. A többségi társadalomba való beilleszkedést nagyban segíti az ebben az életkorban kialakuló, fejlődő szocializációs és kommunikációs készség. A biztonsághoz, a tanuláshoz, a minőséghez való hozzáférés nem lehet kiváltság, minden gyermek számára megadott kell, hogy legyen a hozzáférés. Nekünk, civileknek, segítőknek ebben fontos szerepünk kell, hogy legyen. Segíthetünk a folyamat valamennyi szereplőjének abban, hogy ez egy közös élményen alapuló mindenki számára hasznos folyamat legyen. Mikor én gyermek voltam, nem jártam óvodába, mert akkoriban nem lehetett oviba járni azon családok gyerekeinek, ahol az anyukák otthon voltak, és valahogy az élet úgy hozta, hogy az iskola első osztályába sem tudtam túl sokat járni. Gyakorlatilag folyamatos lemaradásban voltam az osztálytársaimhoz képest, kevés sikerélmény, és görcsös erőfeszítések jellemezték ezt az időszakot. Mondanom sem kell, hogy abszolút meghatározta a tanuláshoz való viszonyomat ez az "élmény", hisz a legtöbb negatív érzést az iskola falai között éltem meg gyerekként. Sokszor elgondolkodom azon, hogy vajon hogy alakult volna az életem, ha máshogy indul ez a kapcsolat...

Köszönjük szépen a közreműködésüket!

A SZOMOLYAI MAGYAR ROMA EGYESÜLET ELNÖKÉVEL, LÁZÁRNÉ IRENNÉVEL BESZÉLGETTÜNK

Mivel foglalkozik a szervezetetek?

Egyesületünk Borsod megye déli részén, Szomolya településen működik; 2005-ben helyi kezdeményezésre alakult azzal a céllal, hogy javítsa a helyi cigány közösség életminőségét, társadalmi mobilitási esélyeiket, képviselje érdekeit, közvetítsen közöttük és a település döntéshozói, valamint a nem roma társadalom között. Tagságunk többsége helyi roma, akik fontosnak tartják saját és közösségük helyzetének javítását. Tevékenységeink összetettek, minden korosztály részére szervezünk programokat, de legfontosabbnak a 0-18 éves korosztályt tartjuk. Alaptevékenységünk a szociális ügyintézésben nyújtott segítség, az érdekképviselés, közösségi házukban számítógép és internetelérést biztosítunk, és rendszeresen szervezünk szabadidős, közösségi programokat is. A **Kárpátok Alapítvány** támogatásának köszönhetően korai képességgondozást támogató programot működtetünk „Ringatlak kislányom!” elnevezéssel.

Miért fontos a korai képességgondozás a hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik esetében?

Egyesületünk főképp olyan családokkal működik együtt, ahol alacsony az iskolázottság, a családok a nélkülözések miatt keveset fordítanak játékokra, fejlődést segítő eszközökre. Azt látjuk, hogy sajnos a szülők nagy része nem tudja a gyerekek számára biztosítani azokat a tevékenységeket, program lehetőségeket, melyeket a középosztálybeli szülők meg tudnak adni a gyermekeiknek. A szülőknek saját tapasztalatuk és anyagi lehetőségeik is hiányoznak ahhoz, hogy az esetleges fejlődési zavarokat kompenzálni tudják. Úgy látjuk, hogy a kisgyerekek esetében már az óvodában érzékelhetőek a hátrányos helyzetből, a szegénységből fakadó hátrányok. Például sokszor előfordul, hogy nem szeretnek a gyerekek az asztalnál ülni, vagy nem ismerik a modern játékokat, és azt mondják rájuk, hogy „nem tudnak játszani”. Persze mindez abból fakad, hogy nem ismerik ezeket a játékokat, vagy nem ilyen körülményekhez szoktak. Azt szeretnénk elérni, hogy az óvónők is felismerjék, hogy a szociális és gazdasági hátrányból fakadó viselkedési, vagy esetleges fejlettségi lemaradások az óvodai környezetben orvosolhatóak, kevés külön odafigyeléssel is. Sajnos ez általában a nagy létszámok vagy a motivátlanság miatt nem történik meg. Ezért nagyon fontos, hogy segítsük a szülőket a fejlesztő folyamatban, mert ez által ők is tudást szerezhetnek, amit később tovább tudnak adni a gyermeküknek.

Milyen főbb problémákkal szembesültök most a munkátok végzése során a járvány következtében?

Egyesületünk egyik nagy problémája, hogy most a járvány ideje alatt nem tudunk a megszokott módon működni, hiszen nem lehet a közösségi házunkat nyitva tartani, ahol rendszeres, napi többszöri programot is szoktunk tartani. Az online módon történő kapcsolattartás rendkívül nehéz, mert a családok egy része nem rendelkezik informatikai eszközökkel, vagy ha esetleg van okostelefon, akkor nincsen internet elérhetőségük. Településünkön a roma családokban nem szűntek meg a munkahelyek, de többnyire rövidített munkaidőben dolgoznak. Ezért anyagi hátrányuk kisebb azokkal szemben, akik elvesztették a munkájukat, viszont a járványhelyzet mégis többlet kiadást eredményez, amit a családok egy része nem tud megoldani. A családok egy része napról-napra él, így a járvány megelőzéséhez szükséges eszközök (például fertőtlenítőszer) megvásárlása nehézséget okoz számukra, vagy csak azt veszik meg, ami kötelező, mint például a maszk.

Hogyan lehetne ezeket a problémákat kezelni?

Véleményünk szerint a mindenkori kormány és önkormányzat feladata lenne a megfelelő személyes tájékoztatás (például a védőnőkön keresztül) és a megelőzés fontosságáról. Nem elég a plakát, vagy a közösségi média felületein nyújtott tájékoztatás, a személyes tájékoztatás sokkal eredményesebb és hatékonyabb.

Számodra miért fontos ez a munka?

Egyesületünk közel 15 éve működik, több olyan gyermek nőtt már fel a településen, aki rendszeresen látogatta a programjainkat. Felelősnek érzem magam azokért az emberekért, akiket ismerek, akik segítséget kérnek. Fontosnak tartom, hogy azt, amit én tudok információt, tudást, tanácsot vagy csak egy kedves szót, átadjam, mert nekem ez nem kerül semmibe, de a másik embernek sok mindent jelenthet, tovább lendítheti őt a problémáin, csalódásain. Siker élményeim, hogy látom azt, hogy akikkel foglalkoztunk kisgyermekként, most szakmunkás vizsgát tesznek. Siker és jó élmény, ha a három éves kisgyerek megismer az utcán és messziről köszön, és azt kérdezi „mikor lesz foglalkozás, múltkor is jó volt”.

Köszönjük szépen a közreműködésüket!

Kárpátok Alapítvány

További információ a programról:

www.karpatokalapitvany.hu

